

ANEKS NR 1. NOMENKLATURY I DEFINICJE PODSTAWOWYCH POJĘĆ STOSOWANYCH W EWIDENCJI GRUNTÓW I BUDYNKÓW

1. **Adres obiektu ewidencji gruntów i budynków** – informacje o miejscu położenia działki ewidencyjnej, budynku, lokalu, miejscu pobytu stałego osoby, siedzibie przedsiębiorstwa, instytucji itp.; w niektórych przypadkach adresem obiektu jest jego oznaczenie.
2. **Aerotriangulacja** – jest to fotogrametryczny proces mający na celu łączne wyznaczenie parametrów orientacji zewnętrznej bloku zdjęć oraz przestrzennego położenia wybranych punktów w przyjętym terenowym układzie współrzędnych, służących zagęszczeniu terenowej osnowy fotogrametrycznej lub kontroli wybranych pomiarów katastralnych lub inżynierskich, na podstawie:
 - wzajemnych zależności pomiędzy danymi mierzonymi w układach lokalnych zdjęć (lub modeli),
 - położenia punktów osnowy w zdefiniowanym układzie terenowym, oraz
 - dostępnych parametrów orientacji zewnętrznej zdjęć określonych w czasie lotu systemem GPS lub GPS/INS.
3. **Akt notarialny** – dokument poświadczający dokonanie czynności prawnych, sporządzony w całości przez notariusza, następnie odczytany stronom i podpisany przez zainteresowanych (ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – prawo o notariacie).
4. **Aktualizacja pliku** (np. pliku ewidencyjnej mapy numerycznej) – zespół czynności dodawania, modyfikowania danych w pliku lub usuwania danych z pliku, wykonanych przy użyciu oprogramowania, mający na celu zastąpienie danych nieaktualnych danymi aktualnymi, np. aktualizacja ewidencyjnej mapy numerycznej wykonywana jest dla zachowania rzeczywistej sytuacji terenowej w zakresie danych ewidencyjnych.
5. **Alfnumeryczny** – przedstawiony za pośrednictwem liter, cyfr i znaków specjalnych.
6. **Analityczne opracowanie zdjęć lotniczych przy użyciu stereo i monokomparatorów** – patrz – fotogrametria analityczna.
7. **Analiza przestrzenna** – analiza danych przestrzennych mająca na celu ujawnienie lub uzyskanie nowej informacji przestrzennej, w drodze interpretacji danych przestrzennych np. danych ewidencyjnych. Analiza konkretnego problemu przestrzennego wymaga zazwyczaj wykonania pewnej liczby prostszych operacji za pomocą oprogramowania systemu informacji przestrzennej. Metodyka analizy uzależniona jest od tego, czy używane są dane wektorowe, czy też rastrowe. Do stosowanych metod należą m.in. nakładanie warstw, buforowanie obiektów, analiza sieciowa, cyfrowe modelowanie powierzchni.
8. **Archiwizacja komputerowa danych ewidencyjnych** – prowadzenie komputerowego zbioru danych, gromadzącego dane wycofane z ewidencji w wyniku aktualizacji, umożliwiającego odtworzenie dokonywanych zmian.
9. **ASCII, American Standard Code for Information Interchange** – standardowy, binarny kod znaków literowych, cyfrowych i specjalnych.
10. **Atrybut** – właściwość obiektu lub encji, posiadająca swoją nazwę i dziedzinę tj. zbiór wszystkich dopuszczalnych jego wartości, która może być użyta do klasyfikacji obiektu.

11. **Atrybut opisowy** – w odniesieniu do obiektu przestrzennego, atrybut, którego wartości stanowią dane opisowe.
12. **Baza danych ewidencyjnych** – zbiór powiązanych danych, zorganizowanych w sposób dogodny do korzystania z nich, a zwłaszcza do szybkiego ich wyszukiwania, przeznaczony do celów ewidencji gruntów i budynków.
13. **Błąd średni** – oszacowanie odchylenia standardowego, zwłaszcza na podstawie pewnej liczby obserwacji, które tworzą podzbiór, czyli próbkę populacji. Błąd średni jest synonimem dokładności.
14. **Budynek** – zadaszony obiekt budowlany, zdefiniowany w ust. 84, wraz z wbudowanymi instalacjami i urządzeniami technicznymi wykorzystywany dla potrzeb stałych, przystosowany do przebywania ludzi, zwierząt lub ochrony przedmiotów; za szczególny rodzaj budynku uważa się wiatę, która stanowi pomieszczenie naziemne, nie obudowane ścianami ze wszystkich stron lub nawet ścian pozbawione.
15. **Budynki mieszkalne** – obiekty budowlane, których co najmniej połowa całkowitej powierzchni użytkowej jest wykorzystywana do celów mieszkalnych.
16. **Budynki niemieszkalne** – obiekty budowlane, w których więcej niż 50 % powierzchni użytkowej wykorzystywanej jest na potrzeby inne niż mieszkalne.
17. **CD-ROM** – pamięć na płycie kompaktowej, przeznaczona tylko do odczytu.
18. **Dane ewidencyjne** – reprezentacja informacji dotyczących ewidencji gruntów i budynków; są to dane pozyskiwane, rejestrowane, weryfikowane, aktualizowane i udostępniane w ewidencji.
Wśród danych ewidencyjnych wyróżnia się:
 - 1) dane przestrzenne, dotyczące przedmiotów ewidencyjnych,
 - 2) dane opisowe określające podmioty ewidencyjne, a także dotyczące atrybutów opisowych przedmiotów ewidencyjnych.
19. **Dane opisowe** – są to wartości atrybutów odnoszące się do obiektów ewidencyjnych, to jest przedmiotów, podmiotów oraz relacje między nimi.
20. **Dane przestrzenne** – dane dotyczące obiektów przestrzennych, w tym zjawisk i procesów, znajdujących się lub zachodzących w przyjętym układzie współrzędnych.
Dane przestrzenne dotyczą:
 - 1) właściwości geometrycznych obiektu przestrzennego, a zwłaszcza jego położenie względem przyjętego układu współrzędnych,
 - 2) charakterystyki obiektu pod względem czasu (np. datę jego utworzenia),
 - 3) relacji przestrzennych (topologicznych) danego obiektu z innymi obiektami przestrzennymi,
 - 4) wyróżnionych atrybutów opisowych obiektu przestrzennego, służących do jego identyfikacji oraz określających jego podstawowe właściwości.Dane przestrzenne wykorzystywane do opracowania mapy ewidencyjnej występują w postaci:
 - 1) cyfrowej:
 - wektorowej (dane wektorowe),
 - rastrowej (dane rastrowe).
 - 2) analogowej:
 - rysunkowej (prezentacja za pośrednictwem linii i symboli, np. w postaci map kreskowych),
 - obrazowej (prezentacja za pośrednictwem elementów o zmiennym zabarwieniu lub stopniu szarości, np. w postaci zdjęć lotniczych).

21. **Dane rastrowe** – dane przestrzenne odniesione do uporządkowanego zbioru dwuwymiarowych elementów rastra.
22. **Dane wektorowe** – dane przestrzenne w postaci współrzędnych oraz opisanych na nich właściwości geometrycznych obiektów przestrzennych, określających ich położenie względem przyjętego dwuwymiarowego lub trójwymiarowego układu współrzędnych, jak również związków przestrzennych (topologicznych) danego obiektu z innymi obiektami przestrzennymi.
23. **Diapozytyw zdjęcia fotogrametrycznego** – to obraz pozytywowo uzyskany na przezroczystym materiale przez kopiowanie stykowe obrazu negatywu zdjęcia.
24. **Digitalizacja** – konwersja danych z postaci analogowej na cyfrową, zwłaszcza dokumentów graficznych, w tym map.
25. **Digitalizator** (digimetr, digitizer) – graficzne urządzenie wejściowe wykonujące konwersję geometrycznych danych analogowych na postać cyfrową,
a także:
 - urządzenie do digitalizacji powierzchniowej – patrz skaner.
26. **Drogi publiczne** – drogi zaliczone na podstawie ustawy z dnia 21 marca 1985 r. O drogach publicznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 71, poz. 838 i Nr 86, poz. 958) do jednej z kategorii dróg, tj. dróg krajowych, dróg wojewódzkich, dróg powiatowych lub dróg gminnych, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem, z ograniczeniami i wyjątkami określonymi w tej ustawie lub innych przepisach szczególnych.
27. **Drogi wewnętrzne** – drogi nie zaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych, w szczególności drogi w osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, dojazdowe do obiektów użytkowanych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, place przed dworcami kolejowymi, autobusowymi i portami.
28. **Działka budowlana** – jest to zgodnie z ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. - o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46 poz. 543, Dz. U. Nr 6 poz. 70, z 2001 r. Dz. U. Nr 129, poz. 1447, Dz. U. Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Dz. U. Nr 25, poz. 253, Dz. U. Nr 74, poz. 676, Dz. U. Nr 126, poz. 1070), część nieruchomości gruntowej lub działki gruntu, której wielkość, cechy geometryczne, dostęp do drogi publicznej oraz wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej spełniają wymogi realizacji obiektów budowlanych wynikające z odrębnych przepisów i aktów prawa miejscowego.
29. **Działka ewidencyjna** – jednostka powierzchniowa podziału kraju dla celów ewidencji zdefiniowana w § 9 rozporządzenia, a także obiekt bazy danych ewidencyjnych określony w ust. 17 załącznika nr 4 do rozporządzenia.
30. **Dziennik zgłoszeń zmian** – komputerowy zbiór kancelaryjny, służący do rejestracji zgłoszeń, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy, oraz dokumentów wpływających do starosty, stanowiących podstawę aktualizacji operatu ewidencji gruntów i budynków.
31. **Dzierżawa** – jest zobowiązaniem, które oznacza oddanie rzeczy do używania i pobierania pożytków w zamian za umówiony czynsz. Zobowiązanie powstaje poprzez zawarcie umowy cywilnoprawnej na piśmie.
32. **Encja** – każdy rzeczywisty lub abstrakcyjny obiekt (byt), mający znaczenie w rozpatrywanym modelu danych, którego dane mają być w tworzonej systemie dostępne dla określonych funkcji; encjami modelu danych ewidencji gruntów i budynków są m. in.: działka, budynek, osoba, lokal, użytek gruntowy, prawo rzeczowe; termin używany jest w tworzeniu modelu pojęciowego danych, zazwyczaj w postaci diagramu modelu encji - relacji, stosuje się również nazwy: jednostka, całośćka.

33. **Ewidencja gruntów i budynków** (kataster nieruchomości) – jednolity dla kraju, systematycznie aktualizowany zbiór informacji o gruntach, budynkach i lokalach, ich właścicielach oraz o innych osobach fizycznych lub prawnych władających tymi gruntami, budynkami i lokalami utworzony i prowadzony na zasadach określonych w ustawie.
34. **Ewidencyjna mapa numeryczna** – mapa ewidencyjna, występująca w postaci numerycznej (cyfrowej), której treść stanowią przestrzenne dane ewidencyjne; prowadzona jest w systemie informatycznym wektorowym, obiektowym.
35. **Format danych** – sposób organizacji danych stosowany w celu ich zapisania, transferu, lub wizualizacji, np. format wymiany danych ewidencyjnych SWDE, określony w załączniku nr 4 rozporządzenia.
36. **Fotogrametria** – dziedzina nauki i techniki zajmująca się pozyskiwaniem wiarygodnej informacji przestrzennej o obiektach fizycznych i ich otoczeniu, drogą rejestracji, pomiaru, przetwarzania i interpretacji obrazów otrzymywanych z sensorów nie będących w bezpośrednim kontakcie z tymi obiektami, w tym fotogrametrycznych zdjęć lotniczych. W zależności od poziomu technicznego sensorów dla rejestracji danych źródłowych, rodzaju i automatyzacji instrumentów, metod pomiaru, przetwarzania i prezentacji danych, wyróżnia się trzy fazy w rozwoju fotogrametrii; historyczna-analogowa, analityczna i obecna-cyfrowa.
37. **Fotogrametria cyfrowa** – fotogrametria, w której stosuje się komputerowe przetwarzanie obrazów cyfrowych, uzyskiwanych przez skanowanie zdjęć lub bezpośrednio za pomocą cyfrowych kamer fotogrametrycznych lub innych zdalnych sensorów.
38. **Fotogrametryczna stacja cyfrowa** – komputer w konfiguracji sprzętu i oprogramowania oraz parametrach technicznych dostosowanych do przetwarzania obrazów fotogrametrycznych.
39. **Fotoszkie** – pojedyncze zdjęcie fotogrametryczne lub zestaw zdjęć dopasowanych w taki sposób (bez wykorzystania fotopunktów lub innych danych), że tworzą ciągłą reprezentację fotograficzną powierzchni ziemi.
40. **Fotoszkie ulepszony** – fotoszkie zestawiony ze zdjęć doprowadzonych w przybliżeniu do założonej skali lub zdjęć przetworzonych.
41. **Fotopunkt** – punkt terenowy jednoznacznie określony sytuacyjnie i wysokościowo, o współrzędnych otrzymanych z bezpośredniego pomiaru geodezyjnego lub pomiaru metodą satelitarną GPS, mający swój odpowiednik na obrazie fotograficznym zdjęcia.
42. **Fotomapa** – fotograficzny obraz terenu w jednolitej skali, o treści sytuacyjnej powstały z montażu przetworzonych zdjęć lotniczych.
43. **Gleboznawcza klasyfikacja gruntów** – podział gleb na klasy bonitacyjne ze względu na ich jakość produkcyjną, ustaloną na podstawie cech genetycznych gleb.
44. **GPS** – *Global Positioning System*, globalny system określania pozycji utworzony i prowadzony przez Departament Obrony Stanów Zjednoczonych, służący między innymi do dokładnego wyznaczania pozycji pojedynczych punktów np. punktów granicznych, tj. określenia ich współrzędnych x, y, z w systemie WGS 84 i transformowania do układu użytkownika.
45. **Granica** – linia oddzielająca obiekt powierzchniowy od otoczenia.
46. **Identyfikator** – jeden lub więcej znaków służących do identyfikowania lub nazywania elementu danych i ewentualnie do wskazania pewnych cech tego elementu; identyfikatory obiektów bazy danych ewidencyjnych używane są przez system dostawcy danych do powiązania zapisów w jego bazie danych z opisywanymi obiektami, omówione są w zał. nr 1 rozporządzenia; w formacie SWDE każdy rekord posiada dwa identyfikatory: identyfikator obiektu

(ID) i identyfikator rekordu (IDR), pełnią one rolę kluczy głównych i służą do reprezentacji wiązań (relacji) pomiędzy rekordami.

47. **„Import-export” standardowy** – bezpośredni przekaz danych z zewnątrz do systemu informatycznego i z systemu na zewnątrz przy użyciu standardu wymiany danych ewidencyjnych SWDE według zasad podanych w załączniku nr 4 rozporządzenia.
48. **„Import-export” niestandardowy** – przekaz danych z zewnątrz do systemu informatycznego i z systemu na zewnątrz, z zastosowaniem innych dostępnych formatów danych.
49. **Informacja przestrzenna** – informacja uzyskiwana na drodze interpretacji danych przestrzennych.
50. **Instytucja** – osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej.
51. **Integracja danych** – uzyskanie odpowiedniej jakości danych, niezbędnej do konkretnego zastosowania; w ewidencji gruntów i budynków integracja danych ma szczególne znaczenie w przypadkach eksploatacji odrębnie zorganizowanych baz danych ewidencyjnej mapy numerycznej oraz ewidencyjnych danych opisowych; integrację danych uzyskuje się poprzez utworzenie i zaimplementowanie jednolitego modelu danych lub w przypadku funkcjonowania niezależnych baz danych (przestrzennych i opisowych), poprzez ich standaryzację i zastosowanie odpowiednich interfejsów.
52. **Interfejs/styk** – wzajemne powiązanie jednostek funkcjonalnych systemu, określone przez różne właściwości funkcjonalne tych jednostek. Tworzenie oprogramowania interfejsów pozwala na uzyskanie automatycznego przepływu danych pomiędzy jednostkami funkcjonalnymi np. w systemie ewidencji gruntów i budynków pomiędzy mapą numeryczną oraz bazą danych opisowych.
53. **Internet** – globalna, dynamicznie rozwijająca się sieć, składająca się z wielu tysięcy sieci komputerowych, stanowiąca powszechnie dostępny system teleinformatyczny o wszechstronnych zastosowaniach, służąca do udostępniania danych; Internet ma obecnie istotny wpływ na rozwój systemów geoinformacyjnych w tym systemu ewidencji gruntów i budynków.
54. **Intranet** – sieć mająca cechy i funkcje Internetu, ale ograniczona do określonej grupy użytkowników, co ułatwia ochronę przed nieupoważnionym dostępem. Intranet może kontaktować się z Internetem przy zastosowaniu odpowiednich zabezpieczeń.
55. **Jakość danych** – zbiór cech danych (takich jak: poprawność, aktualność, dokładność, kompletność, adekwatność, dostępność) decydujących o przydatności danych do konkretnego zastosowania.
56. **Jednostka ewidencyjna** – jednostka powierzchniowa podziału kraju dla celów ewidencji określona w § 6 rozporządzenia a także obiekt bazy danych ewidencyjnych określony w ust. 5 załącznika nr 4 do rozporządzenia.
57. **Jednostka organizacyjna** – państwowa lub samorządowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.
58. **Jednostka rejestrowa budynków** – budynki, stanowiące odrębny od gruntu przedmiot własności, należące do tego samego właściciela, położone na działkach ewidencyjnych wchodzących w skład jednej jednostki rejestrowej gruntów.
59. **Jednostka rejestrowa gruntów** – działki ewidencyjne, położone w granicach jednego obrębu, wchodzące w skład jednej nieruchomości.

60. **Jednostka rejestrowa lokali** – zbiór informacji o lokalach, stanowiących odrębne nieruchomości należące do tego samego właściciela, znajdujących się w budynkach położonych na działkach ewidencyjnych wchodzących w skład jednej jednostki rejestrowej gruntów.
61. **Kontur budynku** – kontur na mapie ewidencyjnej, wyznaczony przez prostokątny rzut na płaszczyznę poziomą zewnętrznych płaszczyzn ścian zewnętrznych kondygnacji przyziemnej budynku, a w budynkach posadowionych na filarach, kondygnacji opartej na tych filarach.
62. **Kontur klasy gleboznawczej** – ciągły obszar gruntu w granicach obrębu, wyodrębniony w wyniku klasyfikacji gleboznawczej, lub
- oznaczony na mapie linią zamkniętą i odpowiednim symbolem spójny obiekt powierzchniowy o jednolitej klasie gleboznawczej gruntu, z granicą opisaną ciągiem par współrzędnych x, y .
63. **Kontur użytku gruntowego** – ciągły obszar gruntu w granicach obrębu, wyodrębniony ze względu na faktyczny sposób zagospodarowania, lub
- oznaczony na mapie linią zamkniętą i odpowiednim symbolem spójny obiekt powierzchniowy – użytek gruntowy, z granicą opisaną ciągiem par współrzędnych x, y .
64. **Księgi wieczyste** – urzędowy rejestr praw rzeczowych dotyczących nieruchomości prowadzony w Polsce przez organy sądownicze.
65. **Kursor** – urządzenie wskazujące ustawiane na punkty lub wodzone po liniach digitalizowanego dokumentu graficznego, lub
- przesuwalny symbol na ekranie wskazujący pozycję wykonywanego działania.
66. **Las** – grunt o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony:
- a) przeznaczony do produkcji leśnej,
 - b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
 - c) wpisany do rejestru zabytków,
- a także:
- grunt związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.
67. **Lokal** (samodzielny lokal mieszkalny lub lokal o innym przeznaczeniu) – wydzielona trwałymi ścianami w obrębie budynku izba lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokojeniu ich potrzeb mieszkaniowych lub wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem na cele inne niż mieszkalne; spełnienie w/w wymagań stwierdza Starosta w formie zaświadczenia zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. – o własności lokali (Dz. U. z 2000 r.).
68. **Linia łamana (polilinia)** – linia utworzona przez skończoną liczbę uporządkowanych i kolejno połączonych odcinków prostych lub krzywych.
69. **Linia łamana zwyczajna** – linia łamana składająca się z odcinków linii prostych, które nie przecinają się i są zawarte w jednej płaszczyźnie.
70. **Mapa** – model rzeczywistości geograficznej przedstawiony w postaci graficznej (rysunkowej lub obrazowej) lub numerycznej.
71. **Mapa ewidencyjna (mapa katastralna)** – mapa wielkoskalowa, której treść stanowią przestrzenne dane ewidencyjne (katastralne); może występować w tradycyjnej postaci analogowej lub w postaci numerycznej dostosowanej do technik komputerowych.

72. **Mapa analogowa** – mapa w tradycyjnej postaci graficznej (rysunkowej lub obrazowej).
73. **Menu** – lista opcji do wyboru przez użytkownika systemu komputerowego.
74. **Model danych ewidencyjnych** – opis danych oraz ich powiązań odzwierciedlający strukturę informacyjną w ewidencji gruntów i budynków, a także:
- wzorzec struktury danych w bazie danych.
75. **Nieprzestrzenne dane przedmiotów ewidencyjnych** – atrybuty opisowe, określające inne niż przestrzenne właściwości obiektów - przedmiotów ewidencyjnych np. nazwy ulic, placów, uroczysk, cieków, zbiorników wodnych, numery dróg publicznych, numery porządkowe budynków, rodzaje budynków, liczby kondygnacji.
76. **Nieruchomość** – części powierzchni ziemskiej stanowiące odrębny przedmiot własności, jak również budynki trwale z gruntem związane lub części takich budynków, jeżeli na mocy przepisów szczególnych stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności.
77. **Nieruchomość gruntowa** – grunt wraz z częściami składowymi, z wyłączeniem budynków i lokali, jeżeli stanowią odrębny przedmiot własności; jeżeli dla nieruchomości gruntowej prowadzona jest księga wieczysta, stanowi ona odrębną nieruchomość od innych nieruchomości należących do tego samego właściciela.
78. **Nieruchomość budynkowa** – to budynek i inne urządzenia trwale z gruntem związane, jeżeli na mocy przepisów szczególnych stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności.
79. **Nieruchomość lokalowa** – to lokal mieszkalny lub użytkowy, w tym także garaż będący częścią składową budynku, gdy stanowi odrębną własność; nieruchomość lokalowa może powstać na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. – o własności lokali (Dz. U. z 1994 r. Nr 85, poz. 388; zm.: 1997 r.: Dz. U. Nr 106, poz. 682; 2000 r. Dz. U. Nr 12, poz. 136, Nr 29, poz. 355, t.j. Nr 80, poz. 903; 2002 r.: Dz. U. Nr 23, poz. 241).
80. **Nośnik danych** – przedmiot, który może zawierać dane zapisane w sposób umożliwiający ich odczytanie.
81. **Numeryczny model terenu (NMT)** – numeryczna, dyskretna reprezentacja wysokości topograficznej powierzchni terenu, wraz z algorytmem interpolacyjnym, umożliwiającym odtworzenie jej kształtu w określonym obszarze. Zwykle NMT jest reprezentowany przez punkty rozmieszczone regularnie lub nieregularnie na powierzchni terenu, uzupełnione dodatkowo punktami opisującymi morfologiczne formy terenu; NMT między innymi umożliwia utworzenie ortofotografii.
82. **Obiekt bazy danych** – wyodrębniony, niepodzielny element rzeczywistości, stanowiący podstawę zdefiniowania encji modelu bazy danych np. osoba, działka, budynek, lokal, użytek gruntowy; termin stosowany w różnych znaczeniach, w użyciu powinien być uzupełniany dodatkowym określeniem np. obiekt przestrzenny, obiekt programowania.
83. **Obiekt budowlany** – konstrukcja połączona z gruntem w sposób trwały wykonana z materiałów budowlanych i elementów składowych, będąca wynikiem prac budowlanych.
84. **Obiekty powierzchniowe bazy danych ewidencyjnych** – obiekty dwuwymiarowe ewidencyjnej mapy numerycznej, zwane obszarami, ograniczone linią zamkniętą, nazywaną poligonem i opisaną ciągiem par współrzędnych x , y np. obręb ewidencyjny, działka ewidencyjna, użytek gruntowy.
85. **Obiekt przestrzenny** – figura geometryczna, jako wyodrębniony zbiór punktów w rozpatrywanej przestrzeni dwuwymiarowej lub trójwymiarowej, opisana danymi przestrzennymi.

86. **Obręb ewidencyjny** – podstawowa jednostka powierzchniowa, dla której zakłada się odrębny operat ewidencyjny; obszar obrębu tworzą powierzchnie wszystkich działek ewidencyjnych wchodzących w jego skład, a jego granice powinny być zgodne z granicami wsi, miejscowości i sołectw i dostosowane do podziału na rejony statystyczne i obwody spisowe, a także:
- część jednostki ewidencyjnej utworzona dla celów związanych z techniką zakładania i prowadzenia ewidencji gruntów i budynków, dla której sporządza się operat ewidencyjny.
- Obręb w jednostce ewidencyjnej jest określony przez jego nazwę i numer lub wyłącznie przez numer.
87. **Ochrona danych** – zapobieganie zniszczeniu, nieuprawnionej modyfikacji lub nielegalnemu ujawnieniu danych przez zastosowanie odpowiednich środków administracyjnych i technicznych.
88. **Operat geodezyjno-prawny** – zbiór dowodów uzasadniających wpisy do komputerowych baz danych ewidencyjnych. Składa się z następujących części:
- 1) zbioru dokumentów stanu prawnego nieruchomości,
 - 2) geodezyjnej dokumentacji technicznej,
 - 3) zbioru arkuszy kartotek danych ewidencyjnych budynków i lokali.
89. **Operat opisowo-kartograficzny** – uporządkowane komputerowe wydruki raportów podstawowych i pomocniczych oraz numerycznej mapy ewidencyjnej, utworzone na podstawie bazy danych ewidencyjnych.
90. **Oprogramowanie aplikacyjne (użytkowe)** – oprogramowanie, służące konkretnym celom aplikacyjnym, przygotowane do rozwiązywania konkretnego problemu użytkowego.
91. **Oprogramowanie narzędziowe** – oprogramowanie, które wspomaga inne oprogramowanie, wykazując cechy ogólnie użyteczne, np. system zarządzania bazą danych a także program do instalowania, eksploatacji lub utrzymywania bazy danych jako całości.
92. **Ortofotografia (inaczej ortoobraz) cyfrowa** – jest rastrowo zapisanym obrazem powierzchni terenu przetworzonym różniczkowo z obrazów źródłowych do postaci kartometrycznej, w którym zostały wyeliminowane zniekształcenia spowodowane nachyleniem zdjęcia i deniwelacją terenu.
93. **Ortofotomapa cyfrowa** – powstaje z jednego lub kilku połączonych ortofotografii (ortoobrazów) w określonym odwzorowaniu kartograficznym i ustalonym kroju arkuszowym, uzupełniona o informacje georeferencyjne, definiujące położenie ortofotomapy w przyjętym układzie współrzędnych. Łączenie obrazów następuje w etapie mozaikowania, w którym dokonuje się także geometrycznej i radiometrycznej korekcji; NMT między innymi umożliwia utworzenie ortofotografii.
94. **Ortorektyfikacja** – proces przetworzenia obrazu mający na celu usunięcie jego zniekształceń powodowanych różnicami wysokości powierzchni terenowej oraz nachyleniem zdjęcia.
95. **Osoby** – osoby fizyczne i prawne.
96. **Państwowy rejestr granic i powierzchni jednostek podziału terytorialnego kraju** – urzędowy, cyfrowy zbiór danych geometrycznych i opisowych o przebiegu granic i powierzchniach jednostek podziału terytorialnego państwa, prowadzony na podstawie ustawy przez organy służby geodezyjnej i kartograficznej.

97. **Państwowy system odniesień przestrzennych** – system odniesień przestrzennych wprowadzony zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2000 roku - w sprawie państwowego system odniesień przestrzennych (Dz. U. Nr 70, poz. 821); system ten obejmuje:
 - 1) geodezyjny układ odniesienia *Euref-89*, który jest rozszerzeniem europejskiego układu odniesienia ETRF na obszar Polski; w *EuREF-89* stosuje się geodezyjny System Odniesienia GRS 80 określający parametry geometryczne i fizyczne Ziemi,
 - 2) układ wysokości normalnych, odniesionych do średniego poziomu Morza Bałtyckiego wyznaczonego dla mareografu w Kronsztadzie,
 - 3) układ współrzędnych płaskich prostokątnych, oznaczonych symbolem „2000”, stosowany w pracach geodezyjnych i kartograficznych związanych z wykonywaniem mapy zasadniczej oraz mapy ewidencyjnej.
 - 4) układ współrzędnych płaskich prostokątnych, oznaczony symbolem „1992”, stosowany w mapach urzędowych o skali mapy 1:10000 i skalach mniejszych.
98. **Piksel** – najmniejszy, dwuwymiarowy element obrazu, któremu można niezależnie przypisać takie atrybuty, jak kolor lub intensywność.
99. **Plik** – oznaczony zestaw rekordów przechowywanych lub przetwarzanych jako jednostka informacyjna.
100. **Pomieszczenia przynależne** – pomieszczenia przynależne do lokalu, jako jego części składowe, choćby do tego lokalu bezpośrednio nie przylegały lub były położone w granicach nieruchomości gruntowej poza budynkiem, w którym wyodrębniono dany lokal, a w szczególności: piwnica, strych, komórka, garaż.
101. **Posiadacz samoistny** – osoba, lub jednostka organizacyjna, która faktycznie włada nieruchomością jak właściciel, ale władanie to nie jest poparte tytułem własności.
102. **Posiadacz zależny** – osoba władająca nieruchomością na mocy odpowiedniej umowy: dzierżawy, najmu lub zastawu.
103. **Pozycja kartoteki budynków** – zbiór danych o budynkach wybudowanych na gruntach wchodzących w skład jednej jednostki rejestrowej gruntów.
104. **Pozycja kartoteki lokali** – oznaczenia danych o lokalach znajdujących się w jednym budynku.
105. **Prawa rzeczowe** – własność, użytkowanie wieczyste oraz prawa rzeczowe ograniczone.
106. **Prawa rzeczowe ograniczone** – zgodnie z art. 244 § 1 Kodeksu cywilnego ograniczonymi prawami rzeczowymi są: użytkowanie, służebność, zastaw, własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego, prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej oraz hipoteka.
107. **Prawa rzeczowe związane** – prawa rzeczowe wymienione w § 47 ust. 2 rozporządzenia takie jak:
 - prawo użytkowania wieczystego gruntu oraz własność wzniesionych na tym gruncie budynków,
 - własność lokalu oraz udział we współwłasności gruntu,
 - własność lokalu oraz udział w użytkowaniu wieczystym gruntu,
 - własność lokalu oraz udział we współwłasności budynku.
108. **Punkt załamania granicy** – punkt określający załamanie przebiegu linii granicznej nieruchomości; matematyczne przedstawienie znaku granicznego.
109. **Raport** – zbiór informacji tekstowych, geometrycznych i liczbowych tworzonych na podstawie komputerowej bazy danych.

110. **Raster** – uporządkowany zbiór dwuwymiarowych elementów (komórek), które pokrywają część powierzchni, np. rastrem jest sieć kwadratów pokrywających część płaszczyzny i utworzonych przez dwie rodziny linii równoległych, równoodległych i wzajemnie prostopadłych; punkty przecięć tych linii tworzą węzły rastra,
a także:
- struktura danych przestrzennych stanowiąca dwuwymiarową tablicę.
111. **Rejestr budynków** – raport sporządzony na podstawie danych ewidencyjnych, wymienionych w § 63 w ust. 1 i w § 64 rozporządzenia, dotyczących budynków stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności, zebranych według ich przynależności do poszczególnych jednostek rejestrowych budynków.
112. **Rejestr cen i wartości nieruchomości** – rejestr cen nieruchomości, określonych w aktach notarialnych, oraz wartości nieruchomości, określonych przez rzeczoznawców majątkowych w operatach szacunkowych, których wyciągi przekazywane są do ewidencji gruntów i budynków, prowadzony przez starostę na podstawie § 74 rozporządzenia.
113. **Rejestr gruntów** – raport sporządzony na podstawie danych ewidencyjnych, wymienionych w § 60 w ust. 1 i 2 rozporządzenia, o wszystkich działkach w granicach obrębu, zebranych według ich przynależności do poszczególnych jednostek rejestrowych gruntów.
114. **Rejestr lokali** – raport sporządzony na podstawie danych ewidencyjnych, wymienionych w § 70 w ust. 1 i 2 rozporządzenia, dotyczących lokali stanowiących odrębne nieruchomości, zgrupowanych według ich przynależności do poszczególnych jednostek rejestrowych lokali.
115. **Rejony statystyczne** – obszary zdefiniowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z 1996 r. Dz. U. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Dz. U. Nr 88, poz. 554, Dz. U. Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Dz. U. Nr 99, poz. 632, Dz. U. Nr 106, poz. 668, z 2001 r. Dz. U. Nr 100, poz. 1080). Danymi ewidencyjnymi rejonów są numeryczne opisy granic tych obiektów oraz ich numery zgodne z Krajowym Rejestrem Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju, prowadzonego na podstawie przepisów o statystyce publicznej.
116. **Relacja** – wzajemne powiązanie obiektów w bazie danych; relacje są określane atrybutami, które mogą być przestrzenne i nieprzestrzenne.
117. **Relacje topologiczne** – wyrażają powiązanie istniejące między sąsiednimi obiektami przestrzennymi lub powiązania hierarchiczne obiektów zawierających inne obiekty.
118. **Relacyjna baza danych** – baza danych, w której dane są uporządkowane i zorganizowane w postaci relacji. W bazach relacyjnych model danych zawiera trzy rodzaje elementów: obiekty, atrybuty i relacje.
119. **Rozdzielczość** – najmniejsza rozróżnialna odległość lub wielkość; w skanerach dokumentów graficznych oraz drukarkach miarą rozdzielczości jest liczba punktów przypadających na jeden cal; rozdzielczość ekranu charakteryzuje się liczbą pikseli w poziomie i linii w pionie.
120. **Samodzielny lokal mieszkalny** – lokal mieszkalny, w stosunku do którego starosta stwierdził w formie zaświadczenia spełnienie wymagań, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. – o własności lokali; definicję stosuje się odpowiednio również do samodzielnych lokali wykorzystywanych zgodnie z przeznaczeniem na cele inne niż mieszkalne.
121. **Sieć komputerowa** – system obejmujący co najmniej dwa komputery połączone ze sobą w sposób umożliwiający transfer danych między nimi. Rozróżnia się sieć lokalną (LAN) i sieć rozległą (WAN).

122. **Skaner** – urządzenie analizujące obraz, element po elemencie i przetwarzające go na odpowiadające mu sygnały analogowe lub sygnały cyfrowe.
123. **Skorowidz działek** – jest spisem działek położonych w granicach jednego obrębu, zawierającym numery działek w kolejności wzrastającej oraz numery jednostek rejestrowych gruntów, do których te działki zostały przyporządkowane.
124. **Standard** – w znaczeniu ogólnym – akceptowany poziom jakości, a także:
 - w zakresie normalizacji standard jest synonimem normy i oznacza przyjęty w drodze uzgodnienia dokument zawierający zasady, wskazówki, definicje lub kryteria, które mają na celu zapewnienie odpowiedniej jakości materiałów, produktów, procesów i usług.
125. **SWDE** – standard wymiany danych ewidencyjnych określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia.
126. **System informatyczny** – system przetwarzania informacji wraz ze związanymi z nimi strukturami organizacyjnymi, oraz zasobami technicznymi i finansowymi.
127. **System zarządzania bazą danych** – oprogramowanie służące do definiowania, tworzenia, administrowania i użytkowania baz danych.
128. **Transakcyjny zapis do baz** – sposób zabezpieczenia przed nieumyślnym uszkodzeniem zapisu danych podczas modyfikacji danych w bazie, polegający między innymi na bieżącej archiwizacji zapisów zmienionych umożliwiającej ich odtworzenie; jeśli system posiada transakcyjny zapis do bazy danych, wyłączenie komputera z sieci podczas zapisu nie powoduje błędów w strukturach bazy, a ponowne włączenie komputera powoduje automatyczne wycofanie niedokończonych transakcji.
129. **Transmisja danych komputerowych** – przesyłanie danych w sieci komputerowej z jednego punktu tej sieci do innego lub wielu innych punktów środkami telekomunikacji.
130. **Trwały zarząd** – forma prawna władania nieruchomością przez państwową lub komunalną jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, określona ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.
131. **Użytek gruntowy** – ciągły obszar gruntu, wyodrębniony ze względu na jednolity sposób użytkowania lub zagospodarowania na podstawie kryteriów określonych w załączniku nr 6 do rozporządzenia, oznaczony odpowiednim symbolem według zasad podanych w § 67 i 68 rozporządzenia.
132. **Użytkowanie** – ograniczone prawo rzeczowe, o którym mowa w art. 244-284 Kodeksu cywilnego.
133. **Użytkowanie wieczyste** – prawo rzeczowe, które może być ustanawiane na nieruchomościach Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego na zasadach określonych w art. 232-240 Kodeksu cywilnego oraz art. 27-35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.
134. **Warstwa mapy numerycznej** – podzbiór mapy numerycznej określony pod względem tematycznym; warstwa wektorowa – zestaw obiektów wektorowych i związanych z nimi atrybutów.
135. **Wartość katastralna nieruchomości** – wartość nieruchomości ustalona w wyniku powszechnej taksacji nieruchomości na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.
136. **Wektoryzacja** – proces konwersji danych rastrowych na dane wektorowe; wektoryzacja wykonywana jest w formie digitalizacji ekranowej.

137. **Wspólnota gruntowa** – obszar gruntów rolnych, leśnych lub obszarów wodnych uznanych przez właściwy organ za wspólnotę gruntową w trybie określonym przepisami ustawy z dn. 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 23, poz. 169, z 1982 r. Dz. U. Nr 11, poz. 80, z 1990 r. Dz. U. Nr 34, poz. 198, z 1995 r. Dz. U. Nr 141, poz. 692, z 1998 r. Dz. U. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Dz. U. Nr 120, poz. 1268).
138. **Współwłasność** – własność tej samej rzeczy, która przysługuje niepodzielnie kilku osobom (art. 196 Kodeksu cywilnego). Współwłasność jest albo współwłasnością w częściach ułamkowych albo współwłasnością łączną, którą regulują przepisy, dotyczące stosunków z których ona wynika. Najczęściej występującą współwłasnością łączną jest wspólność majątkowa obejmująca dorobek małżonków (wspólność ustawowa – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Dział III, Rozdział I).
139. **Wykaz budynków** – jest spisem danych o liczbie i wartości budynków, wybudowanych na gruntach położonych w granicach jednostki ewidencyjnej, zestawionych według przynależności budynków do poszczególnych grup i podgrup rejestrowych z jednoczesnym podziałem na rodzaje budynków wymienionych w § 65 w ust. 1 rozporządzenia oraz wyróżnieniem budynków, które stanowią części składowe gruntów, oraz budynków, które stanowią odrębne od gruntu nieruchomości.
140. **Wykaz gruntów** – jest spisem danych o ogólnej powierzchni i wartości gruntów położonych w granicach jednostki ewidencyjnej zestawionych według ich przynależności do poszczególnych grup i podgrup rejestrowych z jednoczesnym podziałem na użytki gruntowe.
141. **Wykaz lokali** – jest spisem danych o liczbie i wartości lokali, stanowiących odrębne nieruchomości, znajdujących się w granicach jednostki ewidencyjnej, zestawionych według przynależności lokali do poszczególnych grup i podgrup rejestrowych z jednoczesnym podziałem ze względu na funkcje użytkowe wymienione w § 70 w ust. 3 rozporządzenia.
142. **Założenie ewidencji gruntów i budynków** – zespół czynności technicznych i administracyjnych, związanych z utworzeniem komputerowych baz danych ewidencyjnych i operatu ewidencyjnego oraz uruchomieniem systemu komputerowego umożliwiającego realizację zadań wymienionych w § 19 ust. 2 rozporządzenia.
143. **Zarząd** – forma władania, na mocy decyzji administracyjnej, nieruchomości państwowych przez państwowe jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, a nieruchomości komunalnych wyłącznie przez odpowiednie jednostki komunalne, ustanowiona przepisami ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. – o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości; obecnie zastąpiona trwałym zarządem, na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – o gospodarce nieruchomościami, za wyjątkiem zarządu lasów państwowych stanowiących własność Skarbu Państwa, sprawowanego przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 września 1991 r. – o lasach.
144. **Zestawienie gruntów** – jest spisem danych o ogólnej powierzchni i wartości gruntów wchodzących w skład poszczególnych jednostek rejestrowych z podziałem na użytki gruntowe i klasy gleboznawcze. Zestawienie gruntów sporządza się dla obrębu lub jednostki ewidencyjnej.
145. **Znak graniczny** – jest to znak z trwałego materiału umieszczony w punkcie granicznym lub trwały element zagospodarowania terenu znajdujący się w tym punkcie.